

stycznia 1937. – S. 5. 42. Z ruchu kobiecym // Kurjer Stanisławowski. – 15 kwietnia 1928. – S. 6. 43. Z ruchu kobiecym // Kurjer Stanisławowski. – 26 kwiecień 1928. – S. 5. 44. Związek Obywatelskiej Pracy Kobiet // Kurjer Stanisławowski. – 31 marca 1935. – S. 5. 45. Z Z. P. O. K. // Kurjer Stanisławowski. – 26 stycznia 1936. – S. 3. 46. Z Związek Obywatelskiej Pracy Kobiet Kurjer Stanisławowski. – 26 stycznia 1936. – S. 6. 47. Z Życia Strzelacznoho // Kurjer Stanisławowski. – 29 marca 1936. – S. 3.

Вера Кочкодан

**ОТРАЖЕНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПОЛЬСКИХ ЖЕНСКИХ ОБЩЕСТВ В ГАЗЕТЕ
“KURJER STANISŁAWÓWSKI” (“КУРЬЕР СТАНИСЛАВИВСЬКИЙ”) В ТЕЧЕНИЕ 1910–
1930-Х ГГ.**

Статья освещает в газетах “Kurjer Stanisławowski” (“Курьер Станиславивской”) деятельности женских обществ м. Станиславова 1910-1930-х годов. Охарактеризованы формы, методы, результаты их труда. Проведено сравнение отражение в периодике деятельности украинских и польских женских организаций. Исследованы генетическое развитие статейных исследований в росте сообщений о женском движении в городе Станиславе течение первого тридцатилетия XX в. Доказано, что у общественности в связи с данной информацией, формировалась положительное мнение относительно образа женщины в частности и женского общества в целом, происходила постоянная поддержка их деятельности.

Ключевые слова: женские организации, периодика, “Kurjer Stanisławowski” (“Курьер Станиславивской”), польское женское движение, Станислав.

Vira Kochkodan

**DISPLAY OF THE POLISH WOMEN'S ASSOCIATIONS IN THE NEWSPAPER “KURJER
STANISŁAWÓWSKI” (“COURIER STANISLAVIVKY”) FOR 1910–1930 YEARS**

The article is devoted activity of women's associations in the newspapers “Kurjer Stanisławowski” (“Courier Stanislavivsky”) town Stanislaviv 1910 -1930 years. The characteristic forms, methods, results of their work. Comparison of reflection in the periodicals of the Ukrainian and Polish women's organizations. Investigated the genetic development of intelligence in growth article reports women's movement in the first thirtieth of the twentieth century. It is proved that the public in connection with this information, formed a positive opinion about the image of women in particular and sorority as a whole, there was a constant support of their activity.

Key words: sorority, Periodicals, “Kurjer Stanisławowski” (“Courier Stanislavivsky”), polsky women's movement, town Stanislaviv.

УДК 94(477.8)“1918/1939”

Володимир Місько

**ПОЛІТИКА ПОЛЬЩІ ЩОДО ЛІВОРАДИКАЛЬНОГО РУХУ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
(1918–1939 РР.): ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ**

В статті проаналізовано джерельну базу дослідження політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні впродовж міжвоєнного періоду.

Ключові слова: ліворадикальний рух, архівні документи, польська влада, політична діяльність, періодика, комуністичні організації.

На сучасному етапі розвитку української історичної науки назріла необхідність подолання низки накопичених стереотипних проблем. Історичні студії в окресленому напрямку вимагають неупередженої, позбавленої ідеологічної ангажованості оціночної інтерпретації першоджерел. З огляду на це аналіз джерельної бази дослідження політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні упродовж 1918–1939 рр. видається актуальною науковою розвідкою.

Мета статті – проаналізувати джерельну базу дослідження політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні в 1918–1939 рр.

Основні завдання наукової публікації полягають у виокремленні із значного масиву архівних джерел, періодичних видань, збірників документів та матеріалів, мемуарної літератури відомостей про особливості політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні упродовж 1918–1939 рр.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що стаття є одним із перших в українській історіографії комплексним аналізом широкого кола джерел, які відображають політику Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні упродовж міжвоєнного періоду.

Об'єкт дослідження становлять архівні матеріали, періодичні видання, збірники матеріалів і документів, мемуари, які відображають суспільно-політичні процеси в Західній Україні упродовж міжвоєнного періоду.

Предметом дослідження виступають відомості, які розкривають основні тенденції та особливості політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні в 1918–1939 рр.

Хронологічні рамки наукової студії охоплюють період існування Другої Речі Посполитої (1918–1939 рр.).

Територіальні межі наукової розвідки обмежуються поняттям "Західна Україна" – географічним регіоном, до складу якого у міжвоєнний період входила Східна Галичина, успадкована Польщею від Австро-Угорщини, Західна Волинь і Західне Полісся – від царської Росії. Згідно з адміністративно-територіальним поділом міжвоєнної Польщі, до складу Західної України входили: Львівське, Станіславівське, Тернопільське, Волинське та Поліське воєводства. Терміном "Західна Україна" послуговуємося як умовним, оскільки початково він вживався як публіцистична назва ЗУНР, пізніше поширився на всі українські землі, приєднані до УРСР упродовж 1939 – 1940 рр.

Комплексне вивчення політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні вимагає з'ясування її причинно-наслідкового характеру, визначення місця та ролі силових відомств, інших органів державної влади у її реалізації, відображення політичної діяльності ліворадикальних організацій. Зважаючи на необхідність формувати нові історіографічні підходи до окресленої проблематики, основу дослідження становлять архівні джерела та публікації тогочасних періодичних видань. Опрацьовані джерела, залежно від походження, змісту і значущості інформації, можна поділити на декілька основних груп: архівні джерела; законодавчі акти (накази, розпорядження, постанови, примірні статuti, положення, декрети тощо) центральних та місцевих органів державної влади та партійних структур; діловодна документація (листування поліції, протоколи, акти обвинувачення, судові вироки, звіти, кошториси, розписки, анкети, особові справи, слідчі справи, резолюції, скарги, донесення, рапорти); публікації періодичних видань; документи особистого походження: спогади очевидців подій досліджуваного періоду, їх нотатки, кореспонденція, епістолярна спадщина; статистичні дані; довідкові матеріали в енциклопедіях, збірниках, мережі Інтернет.

Значна частина використаних джерел зберігається у Центральному державному архіві громадських об'єднань України (ЦДАГО України), Центральному державному архіві вищих органів влади та управління (ЦДАВО України), Центральному державному історичному архіві України в м. Львові (ЦДІА України), Державному архіві Львівської області (Держархів Львівської обл.), Державному архіві Волинської області (Держархів Волинської обл.), Державному архіві Івано-Франківської області (Держархів Івано-Франківської обл.), Державному архіві Тернопільської області (Держархів Тернопільської обл.).

У ЦДАГО України нами опрацьовано документи декількох фондів. Зокрема, у фонді 6 "Центральний комітет Комуністичної партії Західної України" описи 1 та 2 використано документи, що розкривають діяльність Міжнародної організації допомоги революціонерам (МОДР): звіти [1], звернення про важке становище політичних в'язнів [2], журнали "За амністію політичним в'язням" [3], листування структурних підрозділів [4], статут організації допомоги політичним в'язням [5], листи-прохання про допомогу від мешканців Західної України [6]. Поряд з цим, важливим джерелом є протоколи засідання Закордонного бюро допомоги Комуністичної партії Західної України (ЗБД КПЗУ), резолюції та листування з приводу діяльності підпільних організацій [7], мобілізаційний на план діяльності компартії Західної України у випадку виникнення польсько-радянської війни.

Особливу пошукову цінність становлять документи, які свідчать про політичні судові процеси [2; 8], акти обвинувачення у справі комуністичної пропаганди [9; 10], судові вироки [11–12], протоколи допитів [13–14]. Низка документів розповідає про викриття та арешти підпільних партійних діячів [15].

Важливим джерелом інформації про діяльність ліворадикального руху у Західній Україні слугують партійні звіти, резолюції, протоколи засідань [16], перелік нелегальних видань газет, журналів та ін. [17], статті про перебіг революційного руху в Західній Україні [18].

На наш погляд, помітний історичний інтерес викликають документи фонду 9 "Центральний комітет Комуністичної партії Галичини", які розкривають процес створення нелегального партійного центру у Галичині [19], обсяги його грошових видатків [20], схему фінансування ліворадикального руху та органів державної влади Галицької Соціалістичної Радянської Республіки (ГСРР) [21]. Поряд з цим, інформацію про перший досвід державотворення комуністів Східної Галичини

знаходимо у фонді 37 "Галицький організаційний комітет КП(б)У", зокрема, документи про підготовку відповідальних партійних працівників для керівних посад ГСРР [22], таємних агентів для ведення агітаційної діяльності в тилу поляків [23], інструктивні матеріали щодо встановлення радянської влади в краї [24] та фінансове забезпечення цього процесу [25].

Підтримку ліворадикального руху в Західній Україні з боку радянської України відображено у низці документів фонду 38 "Галицьке бюро при ЦК КП(б)У". Історичну зацікавленість викликають матеріали, які свідчать про залучення значних матеріальних та людських ресурсів, скерованих на активне просування ліворадикальної ідеології на західноукраїнські землі. Серед іншого знаходимо списки членів комуністичних гуртків та протоколи засідань Галицької парторганізації в м. Казані [26], копії вихідного листування [27], анкети галичан, які проживали в Бердичівському районі [28], копії директив Галревкому [29], інструкції про роботу профспілок на окупованих територіях [30], кошториси [31], касові [32] та книги приходів і розходів [33], авансові розрахунки [34], рахунки "Галбюро" [35].

Окремі аспекти фінансової допомоги КПЗУ від міжнародних комуністичних структур відображено у грошових звітах, рахунках, листуванні центрального і окружних комітетів [36]. Ці документи зберігаються у фонді 233 "Представництво компартії Східної Галичини при виконавчому комітеті Комуністичного інтернаціоналу (ВККІ), представництво компартії Західної України в Польській секції ВККІ, м. Москва (РСФСР)".

Відзначимо, що низку документів [21; 22–23; 25; 27; 31–33; 38; 37; 39] згаданих фондів вводимо в науковий обіг вперше. Вони розкривають особливості фінансового забезпечення організаційної й політичної діяльності ліворадикальних структур у Західній Україні.

Об'єктивному вивченню питань, пов'язаних із становленням пенітенціарної системи у Польщі сприяють збірки документів фондів 3522 "Табір полонених українців з українсько-галицької армії в місті Тухолі (Польща)" [40–41] та 3523 "Табір інтернованих українців з Української народної республіки в місті Шапіорно (Польща)" [42–44] ЦДАВО України. Відозва штабу й Реввійськради Південно-Західного фронту [45], яка знаходиться у фонді 2 "Рада народних комісарів УРСР (РНК УРСР) м. Харків", відображає плани радянського керівництва щодо Польщі у контексті експорту революції у Європу.

Важливий конкретно-історичний матеріал взято з документів, які зберігаються у фондах ЦДІА України. Зокрема, у фонді 205 "Прокурор апеляційного суду м. Львів" нами опрацьовано звіти про діяльність Чортківського окружного суду у 1919 р. [46], донесення начальника Львівської слідчої в'язниці про оголошення голодування ув'язненими комуністами [47], рапорт про голодування-протест політв'язнів проти в'язничного режиму [48] та вимогою змінити його [49], скарги в'язнів-комуністів на в'язничну адміністрацію та листування з цього приводу [50]. У фонді 392 "Українська парламентська репрезентація, м. Варшава", особливої уваги заслуговує низка документів, яка інформує про зміст скарг українців до Генерального секретаріату Ліги націй з приводу знущань та тортур місцевої польської поліції над політв'язнями [51].

Значний фактичний матеріал про діяльність поліції, місцевих польських судів та закладів позбавлення волі у контексті реалізації ними політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні знаходиться у Державному архіві Волинської області. У фонді 1 "Волинська воєводська команда державної поліції місто Луцьк" використано накази коменданта Головної Варшавської поліції [52], розпорядження Міністерства внутрішніх справ [53], директивні вказівки староствам від відділу безпеки воєводського управління поліції у зв'язку із наближенням 1 травня [54], інструкції для прикордонних постерунків [55] та ведення реєстру осіб, які прибувають до Польщі [56]. Вагому цінність становить таємне поліційне листування з приводу підготовки комуністами збройного повстання [57], про арешти осіб запідозрених у комуністичній пропаганді [58], членів КПЗУ та Комуністичної партії Західної Білорусії (КПЗБ) [59], обмін інформацією про діяльність "Закордоту" [60], "Сельробу-Єдності" [61]. Конфіденційну роботу поліції відображають інформаційні повідомлення таємних агентів про діяльність окремих структур ліворадикального руху в краї [62–63]. Специфіку діяльності місцевої польської поліції щодо ліворадикального руху розкривають протоколи нарад комендантів постерунків [64], які зберігаються у 118 фонді "Володимирське повітове управління державної поліції Волинського воєводства".

Особливості функціонування пенітенціарної системи в Волинському воєводстві засвідчують документи із фондів 47 "Луцька в'язниця Волинського Воєводства" та 281 "Ковельська в'язниця Волинського воєводства". Це, зокрема, листування в'язничної адміністрації з приводу цензурування кореспонденції політв'язнів [65], про санітарно-гігієнічні умови, статистичні дані про захворюваності та смерть ув'язнених [66–67]. Науковий інтерес викликають загальні відомості про в'язнів [68], чіткий облік ув'язнених за участь у комуністичному підпіллі списки [69] та особові справи політичних в'язнів [70–73].

Матеріали фонду 191 "Луцький окружний суд" відображають діяльність органів польського судочинства у реалізації політики щодо ліворадикального руху. Судові справи розкривають перебіг політичних судових процесів за участю підсудних, звинувачених у причетності до комуністичних організацій, свідчення свідків, акти обвинувачення, винесені вироки [74–79].

Посилиють джерельну базу дослідження документи фонду 410 "Секретаріат Українського депутатського клубу в Луцьку", які містять законопроекти, постанови, внесені депутатами на розгляд сейму і сенату [80], листування із українською парламентською репрезентацією, заяви громадян про зловживання місцевої польської влади, арешти [81] та звіт секретаря про діяльність клубу [82]. Статті, доповіді та виступи депутата С. Козицького, розміщені у 60 фонді "Українська парламентна репрезентація на Волині м. Луцьк", відображають політичну діяльність ліворадикального руху [83].

Низка документів, вперше введених у науковий обіг з окреслених архівних фондів Державного архіву Волинської області, розкривають особливості функціонування пенітенціарної системи [65–68; 73;], специфіку діяльності місцевої польської поліції [52–53; 55; 57; 61; 63; 84] та судових інстанцій [76–77] щодо ліворадикального руху.

Комплексному дослідженні окресленої теми сприяє джерельна база Державного архіву Івано-Франківської області. Так, нами проаналізовано низку документів із фонду 68 "Станиславівське воєводське Управління державної поліції, м. Станиславів". Зокрема, директивні вказівки воєводського управління державної поліції про правила складання звітів та донесень [85], проект інструкції про ведення слідства [86], таємне листування про нагляд за діяльністю членів КПЗУ [87], розшук та розслідування діяльності окремих представників комуністичного підпілля [88–89], ліквідацію Окружного комітету (ОК) КПЗУ та МОДР в м. Станиславові [90]. Фонд 69 "Станиславівське повітове управління державної поліції, м. Станиславів" збагачує джерельну основу дослідження протоколами допитів осіб, запідозрених у приналежності до КПЗУ [91], інструкціями про особливості ведення боротьби із комуністичними організаціями [92], листуванням з приводу обліку підозрюваних у причетності до комуністичної діяльності [93]. Щоденні зведення поліції про політичну ситуацію в Станиславівському воєводстві [94] знаходимо у матеріалах фонду 77 "Городенківське повітове управління державної поліції".

У фонді 67 "Станиславівська в'язниця" містяться особові справи ув'язнених за звинуваченнями у приналежності до ліворадикального руху, їхні характеристики. Матеріали зазначеного фонду розкривають практику превентивних (тимчасових, досудових – В.М.) арештів, котрі могли тривати від кількох тижнів до кількох років, наприклад І. Абоша, який упродовж 1930–1936 рр. перебував у слідчих арештах різної тривалості п'ять разів [95–99]. Слід зауважити, що ці документи теж уперше введено до наукового обігу.

У масиві опрацьованих джерел із задекларованої проблематики важливе місце посідають документи, що містяться у фондах Державного архіву Львівської області. Зокрема, у фонді 121 "Львівське воєводське управління державної поліції" різноманітні донесення про нагляд за ліворадикальними організаціями [100], а також документи про політичну діяльність згадуваних структур [101–102]. Матеріали з'їзду Української соціал-демократичної партії (УСДП) із списком делегатів [102] свідчать про активну конфіденційну діяльність львівської поліції. Схожим змістом відзначаються джерела фондів 108 "Львівське повітове управління державної поліції" [103], 271 "Дирекція поліції у Львові" [104–105] та 243 "Львівське міське управління державної поліції" [106]. Інформацію про спостереження польської влади за діяльністю "Сельроб-Єдності" [107], МОДР [108] одержуємо із матеріалів фонду 110 "Львівське міське управління. Суспільно-політичний відділ. Підвідділ у справах товариств і спілок".

Інша група документів із фонду 11 "Львівський окружний суд" опису 29 відображає участь системи польського судочинства у реалізації політики щодо ліворадикального руху. Серед них знаходимо судові справи про звинувачення окремих осіб у приналежності до КПЗУ та розповсюдженні комуністичної літератури [109–111]. Поряд з цим, значну частину документів становлять справи про конфіскацію окремих ліворадикальних періодичних видань, зокрема, газети "Вперед" [112–118], "Trybuna Robotnicza" [119–125] та ін. Джерела із фонду 139 "Прокурор окружного суду" доповнюють фактологічну основу дослідження справами зі звинуваченнями окремих осіб за зберігання й розповсюдження комуністичної літератури [126–127] та конфіскацію низки періодичних видань [128–130].

Окремі аспекти політичної діяльності ліворадикального руху в Західній Україні розкривають документи фонду 256 "Матеріали до історії революційного руху трудящих Західної України". Нами проаналізовано численні звернення, листівки, газети, друки, які характеризують політичну активність комуністичного підпілля [131–133].

Опіку західноукраїнською громадськістю над політичними в'язнями, інтернованих та полонених, які перебували в складних умовах утримання, відображено у фонді 59 "Об'єднання "Український Червоний хрест" у Львові" [134–135].

Матеріали, що зберігаються у фондах Державного архіву Тернопільської області, відображають ставлення польської влади до ліворадикального руху та розкривають окремі аспекти політичної діяльності комуністичних організацій. У фонді 231 "Тернопільське воєводське управління. Відділ громадської безпеки" ми опрацювали розпорядження Міністерства внутрішніх справ Польщі стосовно відзначення першого травня [136], систематичні звіти воєводського управління про суспільно-політичну обстановку, стан суспільної безпеки, страйкові рухи [137–138], таємне листування органів місцевої польської влади з приводу діяльності ліворадикальних організацій [139–142], протоколи допитів комуністів [143].

Значну частину проаналізованих джерел становлять щоденні донесення слідчого управління про організацію місцевої поліції, політичну ситуацію, дотримання правопорядку у воєводстві [144–149], які розміщені у фонді 274 "Тернопільська воєводська команда державної поліції" описи 1 та 4. На користь твердження про хорошу поінформованість місцевої поліції свідчить збірка відозв, листівок та інших агітаційних комуністичних матеріалів [150].

Фонд 278 "Тернопільська повітова команда державної поліції" представлений декретами і прокламаціями Галицького революційного комітету [151]. Розпорядження Тернопільського слідчого управління про надання відомостей про діяльність комуністичних організацій та їх членів [152] зберігаються у фонді 276 "Збаразька повітова команда державної поліції". У фонді 282 "Підгаєцька повітова команда державної поліції Тернопільського воєводства" знаходимо розпорядження воєводського управління про вживання необхідних заходів у зв'язку із першотравневими циркулярами Комуністичної партії Польщі (КПП) та її молодіжного крила [153].

Детальний аналіз суспільно-політичного життя в Тернопільському воєводстві [154–155] подає збірка документів фонду 287 "Прокуратура Тернопільського окружного суду". Окрім того, збірка документів цього фонду розкриває політичну діяльність ліворадикального руху в краї [156–158].

Опрацьовані й використані архівні джерела є важливим об'єктивним компонентом задекларованої теми дослідження, однак подана у них інформація потребує не тільки глибокого осмислення, але нерідко критичного аналізу та суміжної перевірки. Документи інформаційного характеру загалом характеризуються точністю датування, достовірністю, конкретністю, однак потребують неупередженої історичної інтерпретації.

Важливе місце у дослідженні проблеми відіграють опубліковані джерела. Слід зауважити, що опрацьовані нами збірники документів та матеріалів опубліковані в радянський період і містять переважно тенденційно підібрані відомості. Зокрема, у виданнях "Боротьба за возз'єднання Західної України з Українською РСР" [159], "Боротьба трудящих Волині за визволення з-під гніту панської Польщі і возз'єднання з Радянською Україною (1921–1939 рр.)" [160], "Боротьба трудящих Прикарпаття за своє визволення і возз'єднання з Радянською Україною" [161], "За волю народну. Боротьба трудящих Ровенщини за соціальне і національне визволення та возз'єднання з Радянською Україною" [162], зацентровано увагу на ключовій ролі комуністичного підпілля Західної України, що врешті призвело до об'єднання українських земель.

Окремі аспекти політики польської влади щодо ліворадикального руху та його політичну діяльність відображають документи, вміщені у збірниках "Під прапором Жовтня. Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на піднесення революційного руху в Західній Україні" [163–164], "Революційна боротьба на Тернопільщині" [165], "Революційна діяльність західно-українських пролетарських письменників" [166], "З історії революційного руху у Львові" [167] та "Проти фашизму та війни. Антифашистський конгрес діячів культури у Львові 1936 р." [168].

Особливої уваги заслуговує "Історія Львова в документах і матеріалах" [169]. Зібрана у ньому джерельна база, окрім іншого, відображає особливості діяльності органів місцевої поліції, судів, пенітенціарних закладів стосовно комуністичного підпілля та його представників у Львові.

Важливим джерелом інформації про діяльність комуністичних структур Західної України слугує добірка матеріалів, опублікована у виданні "Коммунистический Интернационал в документах 1919–1932" [170]. Розміщені у праці документи характеризують особливості функціонування організацій МОДР.

Джерельну базу суттєво розширюють документи особистого походження, насамперед спогади і нотатки громадсько-політичних діячів та активних учасників ліворадикального руху Західної України. Специфічною рисою цієї літератури є те, що значна її частина не лише інформативна, але й дослідницька: окрім викладу та опису хронології подій, в ній охарактеризовано специфіку суспільно-політичного життя краю, діяльність місцевої польської адміністрації, заходи громадських та політичних об'єднань.

До ґрунтовних комплексних праць окресленої тематики зараховуємо "КПЗУ – організатор революційної боротьби" [171], "За владу Рад" [172], "На чолі визвольної боротьби" [173] – це праці, які охоплюють спогади активних учасників ліворадикального руху. Абстрагування від ідеологічних нашарувань, яскраво виражене у цих виданнях, сприяє доповненню фактичним матеріалом конкретних історичних узгоджень із досліджуваної проблеми.

На заходах, скерованих на захист політичних в'язнів, проведенні широкомасштабних "амністійних" кампаній організаціями, що перебували під впливом комуністичної ідеології, акцентує увагу М. Нашковський в публікації "Неспокойные дни. Воспоминания о тридцатых годах" [174].

Відомий західноукраїнський діяч міжвоєнного періоду І. Макух у праці "На народній службі" [175] розкриває особливості та динаміку поширення впливу ліворадикального руху, його проникнення у всі сфери суспільно-політичного життя краю.

Окреме місце серед джерельної бази дослідження посідають періодичні видання міжвоєнного періоду. Зауважимо, що опрацьована нами періодика характеризується певною ідеологічною ангажованістю, цей чинник став основою умовного поділу аналізованих часописів. Першу групу становлять видання ліворадикальних структур або організацій, які перебували під впливом комуністичної ідеології. Відповідно, другу групу джерел формують некомуністичні друки. Окрему групу джерел становить польська преса.

Перша група незначна за чисельністю, що зумовлено прагненням об'єктивно висвітлити окреслену тему дослідження. Зокрема, газета "Воля народа" представлена публікаціями про організацію та перебіг "амністійної" кампанії у 1926 р. [176–177]. Зі сторінок друкованого органу УСДП "Вперед" беремо до уваги інформацію про зародження пенітенціарної системи у Польщі, умови утримання політичних в'язнів [178–181] та підтримку ув'язнених західноукраїнською громадськістю [182–186].

Важливі статистичні дані щодо кількості політичних судових процесів, чисельності підсудних та політичних в'язнів, термінів утримання у слідчому арешті містяться у тематичних одноденних виданнях "Zadamy amnestji dla wiezniow politycznych!" [187–189].

На наш погляд, вагому інформативну історичну базу з теми дослідження подають західноукраїнські часописи. Серед них на особливу увагу заслуговують публікації провідного тогочасного періодичного видання "Діло" – друкованого органу Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО). Автори повідомлень головним чином зосереджувалися на заходах державного примусу місцевої польської поліції щодо ліворадикального руху. Зокрема, на сторінках видання висвітлено масові поліційні арешти та обшуки, спровоковані активністю ліворадикальних осередків [190–198], описано брутальне поводження поліції із затриманими [199–201]. Низка публікацій відображає першотравневі акції комуністичних організацій та реакцію на них місцевої польської адміністрації й органів поліції [202–207]. Відзначимо, що у виданні вважали безпідставними переслідування польською владою українських освітніх установ за звинуваченнями в комуністичній пропаганді [208–210]. Окрім того, автори інформаційних повідомлень, розміщених у часописі, піддавали сумніву правомірність арештів серед української студентської молоді за причетність до ліворадикального руху, водночас арешти осіб єврейської національності трактували як звичне явище [211].

У газеті "Діло" неодноразово порушували проблеми, пов'язанні із функціонуванням пенітенціарної системи у Польщі. Зокрема, розповідали про невідповідні умови утримання політичних в'язнів [212], знущання в'язничної адміністрації [213–214], випадки смерті ув'язнених [215–220], тривале утримання під вартою без судового вироку [221], численні голодування-протести політв'язнів [222–227]. Автори публікацій часопису вимагали від польської влади провести амністію політичних в'язнів [228–232].

Автори видання "Діло" привертати увагу громадськості краю до резонансних політичних судових процесів, інформували про їх учасників, висунуті звинувачення та аналізували особливості перебігу [233–237]. Позиція СРСР щодо західноукраїнських земель у контексті радянсько-польських відносин неодноразово ставала темою інформаційних повідомлень газети "Діло" [238–240].

Окремі аспекти функціонування закладів позбавлення волі в Польщі [241], становище політичних в'язнів [329] та особливості "амністійної" кампанії [242–243] розкрито на сторінках газети "Свобода", іншого друкованого органу УНДО. Аналогічні проблеми в сукупності із висвітленням політичних судових процесів [244–246] порушували у публікаціях "Громадського голосу", друкованого органу Української соціалістично-радикальної партії (УСРП).

На наш погляд, аналіз некомуністичних західноукраїнських періодичних видань сприяє об'єктивному дослідженню ліворадикального руху Західної України та неупереджено відображає ставлення польської влади до нього.

Важливою складовою джерельної бази з теми дослідження виступає польська преса міжвоєнного періоду. Інформативний матеріал публікацій поглиблює розуміння причинно-наслідкового зв'язку визначення польською владою політики щодо ліворадикального руху. Зокрема, низка повідомлень газети "Robotnik Śląski" стосується процесу становлення Польської держави та формування центральних органів влади [247–249]. Участь ліворадикального руху в окреслених подіях та сприйняття його польською владою також відображено на сторінках цього видання [250–253].

Поширення комуністичних революційних перетворень у польському суспільстві [254] та стан польського комуністичного руху [255] проаналізовано у часописі "Wiadomości Polskie". Перспективи втілення в життя більшовицької концепції державного та політичного устрою в Польщі [256–257] висвітлено в газеті "Dziennik Cieszyński".

Низка періодичних польських видань інформували про особливості реалізації політики влади щодо представників комуністичних організацій. Зокрема, "Nowy czas" повідомляв про масові арешти представників ліворадикального руху [258]. Судові процеси та вироки за звинуваченнями підсудних у комуністичній діяльності [259–260] висвітлювали на сторінках газети "Gwiazdka Cieszyńska". Зауважимо, що польська преса акцентувала увагу на єврейській національності провідників комуністичної ідеології [261], прихильність до якої зазвичай трактувалася як антидержавна діяльність. На наш погляд, це можна трактувати як один із елементів державної політики, скерованої на формування суспільних стереотипів, що зводилися до ідентифікації ліворадикального руху як непольського явища, провідника чужої, ворожої, антидержавної ідеології.

Окрім того, польська періодика збагачує фактичний історичний матеріал відомостями щодо функціонування пенітенціарної системи [262], структури, чисельного складу й сферу компетенції державної поліції [263], особливостей провадження політичних судових процесів [264–265].

Отже, основну частину проаналізованих джерел становлять архівні матеріали та тогочасна періодика. Їх системне вивчення в сукупності з опублікованими документами і матеріалами, спогадами дозволяє ґрунтовно висвітлити основні тенденції та особливості політики Польщі щодо ліворадикального руху в Західній Україні. Активне залучення широкого кола першоджерел до наукового обігу, їх систематизація, неупереджений аналіз, сприятимуть комплексному, об'єктивному дослідженню діяльності західноукраїнських комуністичних організацій упродовж міжвоєнного періоду. Формування нових оціночних суджень, ґрунтованих на широкій джерельній базі, покликаних подолати історичні стереотипи становить перспективу подальших студій.

Список використаних джерел

1. ЦДАГО України, ф. 6, оп. 1, спр. 273, 59 арк. 2. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 199, 99 арк. 3. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 330, 6 арк. 4. Там само, ф. 6, оп. 2, спр. 104, 51 арк. 5. Там само, ф. 6, оп. 2, спр. 225, 10 арк. 6. Там само, ф. 6, Оп. 1, Спр. 24, 23 арк. 7. Там само, ф. 6, Оп. 1, Спр. 20, 127 арк. 8. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 38, 336 арк. 9. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 513, 251 арк. 10. Там само, ф. 6, оп. 2, спр. 234, 29 арк. 11. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 52, 334 арк. 12. Там само, ф. 6, оп. 2, спр. 82, 103 арк. 13. Там само, ф. 6, оп. 2, спр. 2, 37 арк. 14. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 604, 175 арк. 15. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 193, 29 арк. 16. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 8, 192 арк. 17. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 208, 42 арк. 18. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 6, 300 арк. 19. Там само, ф. 9, оп. 1, спр. 9, 3 арк. 20. Там само, ф. 9, оп. 1, спр. 72, 2 арк. 21. Там само, ф. 9, оп. 1, спр. 53, 6 арк. 22. Там само, ф. 37, оп. 1, спр. 15, 11 арк. 23. Там само, ф. 37, оп. 1, спр. 20, 1 арк. 24. Там само, ф. 37, оп. 1, спр. 1, 109 арк. 25. Там само, ф. 37, оп. 1, спр. 19, 149 арк. 26. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 4, 56 арк. 27. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 10, 759 арк. 28. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 21, 17 арк. 29. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 1, 12 арк. 30. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 24, 1 арк. 31. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 48, 201 арк. 32. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 107, 45 арк. 33. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 102, 13 арк. 34. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 113, 576 арк. 35. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 95, 5 арк. 36. Там само, ф. 233, оп. 1, спр. 164, 397 арк. 37. Там само, ф. 6, оп. 1, спр. 237, 9 арк. 38. Там само, ф. 38, оп. 1, спр. 47, 355 арк. 39. Там само, ф. 233, оп. 1, спр. 188, 3 арк. 40. ЦДАВО України, ф. 3522, оп. 1, спр. 1, 10 арк. 41. Там само, ф. 3522, оп. 1, спр. 5, 36 арк. 42. Там само, ф. 3523, оп. 1, спр. 1, 30 арк. 43. Там само, ф. 3523, оп. 1, спр. 3, 52 арк. 44. Там само, ф. 3523, оп. 1, спр. 4, 14 арк. 45. Там само, ф. 2, оп. 1, спр. 676, 21 арк. 46. ЦДІА України, ф. 205, оп. 1, спр. 184, 10 арк. 47. Там само, ф. 205, оп. 1, спр. 1672, 5 арк. 48. Там само, ф. 205, оп. 1, спр. 1693, 6 арк. 49. Там само, ф. 205, оп. 1, спр. 1692, 4 арк. 50. Там само, ф. 205, оп. 1, спр. 1700, 88 арк. 51. Там само, ф. 392, оп. 1, спр. 29, 60 арк. 52. Держархів Волинської обл., ф. 1, оп. 4-4а, спр. 1, 153 арк. 53. Там само, ф. 1, оп. 4-4а, спр. 14, 11 арк. 54. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 3573, 6 арк. 55. Там само, ф. 1, оп. 4-4а, спр. 112, 5 арк. 56. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 1, 7 арк. 57. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 1257, 20 арк. 58. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 8, 21 арк. 59. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 26, 186 арк. 60. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 28, 76 арк. 61. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 2230, 7 арк. 62. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 3837, 23 арк. 63. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 7611, 8 арк. 64. Там само, ф. 118, оп. 1, спр. 9, 5 арк. 65. Там само, ф. 281, оп. 3, спр. 16, 574 арк. 66. Там само, ф. 281, оп. 3, спр. 53, 18 арк. 67. Там само, ф. 281, оп. 3, спр. 117, 46 арк. 68. Там само, ф. 281, оп. 1, спр. 2, 13 арк. 69. Там само, ф. 47, оп. 1, спр. 2, 135 арк. 70. Там само, ф. 47, оп. 1, спр. 63, 13 арк. 71. Там само, ф. 47, оп. 1, спр. 311, 8 арк. 72. Там само, ф. 47, оп. 1, спр. 761, 10 арк. 73. Там само, ф. 281, оп. 1, спр. 492, 7 арк. 74. Там

само, ф. 191, оп. 1, спр. 6, 314 арк. 75. Там само, ф. 191, оп. 1, спр. 48, 203 арк. 76. Там само, ф. 191, оп. 1, спр. 55, 16 арк. 77. Там само, ф. 191, оп. 1, спр. 64, 8 арк. 78. Там само, ф. 191, оп. 1, спр. 98, 130 арк. 79. Там само, ф. 191, оп. 1, спр. 100, 132 арк. 80. Там само, ф. 410, оп. 1, спр. 1, 109 арк. 81. Там само, ф. 410, оп. 1, спр. 3, 28 арк. 82. Там само, ф. 410, оп. 1, спр. 4, 14 арк. 83. Там само, ф. 60, оп. 1, спр. 11, 44 арк. 84. Там само, ф. 1, оп. 2, спр. 5248, 243 арк. 85. Держархів Івано-Франківської обл., ф. 68, оп. 2, спр. 120, 22 арк. 86. Там само, ф. 68, оп. 2, спр. 181, 9 арк. 87. Там само, ф. 68, оп. 2, спр. 12, 20 арк. 88. Там само, ф. 68, оп. 2, спр. 23, 28 арк. 89. Там само, ф. 68, оп. 2, спр. 171, 719 арк. 90. Там само, ф. 68, оп. 2, спр. 394, 8 арк. 91. Там само, ф. 69, оп. 1, спр. 156, 34 арк. 92. Там само, ф. 69, оп. 1, спр. 87, 4 арк. 93. Там само, ф. 69, оп. 1, спр. 227, 8 арк. 94. Там само, ф. 77, оп. 1, спр. 22, 458 арк. 95. Там само, ф. 67, оп. 1, спр. 209, 11 арк. 96. Там само, ф. 67, оп. 1, спр. 210, 15 арк. 97. Там само, ф. 67, оп. 1, спр. 211, 13 арк. 98. Там само, ф. 67, оп. 1, спр. 212, 5 арк. 99. Там само, ф. 67, оп. 1, спр. 213, 7 арк. 100. Держархів Львівської обл., ф. 121, оп. 2, спр. 141, 80 арк. 101. Там само, ф. 121, оп. 2, спр. 119, 26 арк. 102. Там само, ф. 121, оп. 2, спр. 187, 30 арк. 103. Там само, ф. 108, оп. 1, спр. 173, 57 арк. 104. Там само, ф. 271, оп. 1, спр. 122, 53 арк. 105. Там само, ф. 271, оп. 1, спр. 1553, 95 арк. 106. Там само, ф. 243, оп. 1, спр. 138, 34 арк. 107. Там само, ф. 110, оп. 1, спр. 836, 235 арк. 108. Там само, ф. 110, оп. 1, спр. 838, 14 арк. 109. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 537, 87 арк. 110. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 2137, 257 арк. 111. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 2148, 83 арк. 112. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 2749, 11 арк. 113. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 2796, 10 арк. 114. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3000, 12 арк. 115. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3018, 16 арк. 116. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3022, 5 арк. 117. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3031, 10 арк. 118. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 4144, 11 арк. 119. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3608, 8 арк. 120. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3609, 10 арк. 121. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3636, 11 арк. 122. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 3639, 12 арк. 123. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 4289, 12 арк. 124. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 7250, 19 арк. 125. Там само, ф. 11, оп. 29, спр. 7852, 9 арк. 126. Там само, ф. 139, оп. 9, спр. 1703, 40 арк. 127. Там само, ф. 139, оп. 9, спр. 1961, 19 арк. 128. Там само, ф. 139, оп. 5, спр. 91, 11 арк. 129. Там само, ф. 139, оп. 5, спр. 108, 11 арк. 130. Там само, ф. 139, оп. 5, спр. 121, 11 арк. 131. Там само, ф. 256, оп. 1, спр. 31, 133 арк. 132. Там само, ф. 256, оп. 1, спр. 58, 144 арк. 133. Там само, ф. 256, оп. 1, спр. 64, 71 арк. 134. Там само, ф. 59, оп. 1, спр. 2, 3 арк. 135. Там само, ф. 59, оп. 1, спр. 3, 8 арк. 136. Держархів Тернопільської обл., ф. 231, оп. 1, спр. 1052, 26 арк. 137. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 2136, 239 арк. 138. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 2138, 221 арк. 139. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 133, 126 арк. 140. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 743, 124 арк. 141. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 1213, 79 арк. 142. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 1836, 36 арк. 143. Там само, ф. 231, оп. 1, спр. 1, 44 арк. 144. Там само, ф. 274, оп. 4, спр. 126, 119 арк. 145. Там само, ф. 274, оп. 4, спр. 174, 174 арк. 146. Там само, ф. 274, оп. 4, спр. 185, 144 арк. 147. Там само, ф. 274, оп. 4, спр. 219, 177 арк. 148. Там само, ф. 274, оп. 4, спр. 250, 218 арк. 149. Там само, ф. 274, оп. 4, спр. 286, 173 арк. 150. Там само, ф. 274, оп. 1, спр. 1937, 26 арк. 151. Там само, ф. 278, оп. 1, спр. 2, 6 арк. 152. Там само, ф. 276, оп. 1, спр. 626, 100 арк. 153. Там само, ф. 282, оп. 1, спр. 151, 4 арк. 154. Там само, ф. 287, оп. 1, спр. 255, 110 арк. 155. Там само, ф. 287, оп. 4, спр. 354, 171 арк. 156. Там само, ф. 287, оп. 1, спр. 48, 5 арк. 157. Там само, ф. 287, оп. 1, спр. 132, 12 арк. 158. Там само, ф. 287, оп. 1, спр. 277, 45 арк. 159. Боротьба за возз'єднання Західної України з Українською РСР. 1917–1939. Збірник документів і матеріалів / [Упорядн. М. Г. Ваврич та ін.; [Ред. кол. Д.А. Яремчук (відпов. ред.), та ін.]. – К: Наукова думка, 1979. – 558 с. 160. Боротьба трудящих Волині за визволення з-під гніту панської Польщі і возз'єднання з Радянською Україною (1921–1939 рр.). Збірник документів і матеріалів / [Упоряд. Л.М. Буднікова, З.А. Горохова, З.І. Жаворонкова, Б.І. Жаворонкова, І. П. Заболотний, П.В. Кашевський, Л.І. Ракова]. – Луцьк: Волинське обласне видавництво, 1957. Ч.1. (1921–1928 рр.) – 272 с. 161. Боротьба трудящих Прикарпаття за своє визволення і возз'єднання з Радянською Україною. Документи і матеріали (1921–1939). Збірник матеріалів і документів / [Упоряд. Д.М. Месінг, Г.М. Ордовська, Л.А. Підгайчук, П.М. Яцків]. – Станіслав: Станіславське обласне видавництво, 1957. – 317 с. 162. За волю народну. Боротьба трудящих Ровенщини за соціальне і національне визволення та возз'єднання з Радянською Україною. 1921–1939. Документи і матеріали / [Ред. кол. О.Т. Бугайов (гол. ред.) та ін.]. – Львів: Львівське книжно-журнальне видавництво, 1964. – 291 с. 163. Під прапором Жовтня. Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на піднесення революційного руху в Західній Україні. 1919–1939 рр. Документи і матеріали / Упор. А.Д. Мільшина, Г.С. Синенко, А.Г. Сісецький та ін. [За ред. Б.К. Дудикевича]. – Львів: Каменяр, 1966. – 432 с. 164. Під прапором Жовтня: вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на піднесення революційного руху в Західній Україні (1921–1928 рр.): документи й матеріали / Упоряд.: І. П. Лашик, А. Д. Мільшина та ін.; [за ред. Б. К. Дудикевича]. – Львів: Каменяр, 1964. – 380 с. 165. Революційна боротьба на Тернопільщині, 1917–1939 рр.: документи і матеріали / [редкол.: В.В. Куліш та ін.; упоряд.: К.І. Тищенко, М.М. Нестерець]. – Тернопіль: Обл. вид-во, 1959. – 266 с. 166. Революційна діяльність західно-українських пролетарських письменників / [упорядн. Г.С. Сизоненко, Ю.С. Мельничук]. – Львів: Книжково-журнальне видавництво, 1959 – 341 с. 167. З історії революційного руху у Львові. 1917–1939: Документи і матеріали / АН УРСР, Ін-т сусп. наук та ін.; [Упор. Кавальчак Г.І. та ін.] – Львів: Львівське книжно-журнальне видавництво, 1957. – 796 с. 168. Проти фашизму та війни. Антифашистський конгрес діячів культури у Львові 1936 р.: Збірник документів і матеріалів. – К: Наукова думка, 1984. – 350 с. 169. Історія Львова в документах і матеріалах. Збірник документів і матеріалів / [Ред. кол. М.В. Брик, Н.Ф. Врадій, Я.Д. Ісаєвич, С.А. Макачук, Л.М. Мінаєва, Ф.І. Стеблій, М.П. Тесленко]. – К., Наукова думка, 1986. – 423 с. 170. Коммунистический Интернационал в документах 1919–1932. – М.: Партиздат, 1933. – 1002 с. 171. КПЗУ – організатор революційної боротьби: спогади колишніх членів

Комуністичної партії Західної України / [редкол.: Ю.Г. Гошко, І.П. Заболотний, В.Ю. Маланчук (відп. ред.), І. Ф. Сивохіп]. – Львів: Кн.-журн. вид-во, 1958. – 316 с. 172. За владу Рад. Спогади учасників Великої жовтневої соціалістичної революції та боротьби за Радянську владу на західноукраїнських землях / [упорядн. В. Маланчук та Ю. Гошко]. – Львів: книжно-журнальне видавництво, 1957. – 298 с. 173. На чолі визвольної боротьби. Спогади колишніх активних діячів Комуністичної партії Західної України / [Упорядн. В.Ю. Маланчук]. – К.: Політвидав України, 1965. – 203 с. 174. Нашковський М. Неспокійні дні (Воспоминания о тридцатых годах) / Мариан Нашковський [Авториз. пер. с польського С.И. Розовой]. – М.: Издательство иностранной литературы, 1962. – 271 с. 175. Макух І. На народній службі. Спогади / І. Макух. – К.: Основні цінності, 2001. – 572 с. 176. Амнестії! // Воля народу. – 18 липня 1926. – С. 1–2. 177. Міжпартійний Секретаріат для ведення акції за амністією політичних в'язнів // Воля народу. – 1 серпня 1926. – С. 2. 178. 1834 трупів в Берестю! // Вперед. – 17 січня 1920. – С. 1. 179. 3 таборів полонених // Вперед. – 17 січня 1920. – С. 3. 180. Сеймова комісія про табори інтернованих // Вперед. – 22 лютого 1920. – С. 1. 181. Справа Східної Галичини. 3 Домб'я // Вперед. – 17 липня 1921. – С. 1. 182. 20.000 доларів для українських полонених // Вперед. – 22 лютого 1920. – С. 1. 183. Для наших полонених // Вперед. – 24 квітня 1920. – С. 2. 184. Новинки. Святочні дари для полонених // Вперед. – 11 квітня 1920. – С. 4. 185. У. Г. К. // Вперед. – 23 жовтня 1921. – С. 1. 186. Український Народе! (відозва Українського Горожанського Комітету у Львові.) // Вперед. – 1920. – 30 березня 1920 – С. 2. 187. Co sie dzieje w wiezieniach? // Zadamy amnestji dla wiezniow politycznych! Jednodniowka. – sierpien 1926. – S. 6. 188. Z dziejow jednego roku: Czerwiec 1925 – Czerwiec 1926 // Zadamy amnestji dla wiezniow politycznych! Jednodniowka. – czerwiec 1926. – S. 2. 189. Z polskiej statystyki wienziennej // Zadamy amnestji dla wiezniow politycznych! Jednodniowka. – czerwiec 1926. – S. 4. 190. 1928 р. Трусси й арештування // Діло. – 10 листопада 1928. – С. 3–4. 191. Арештовані // Діло. – 11 листопада 1928. – С. 3. 192. Все ще § 58 з.к. // Діло. – 3 лютого 1924. – С. 3–4. 193. За державну зраду // Діло. – 4 листопада 1924. – С. 3. 194. Масові арештування // Діло. – 31 жовтня 1928. – С. 4. 195. Нова хвиля ревізій // Діло. – 2 лютого 1924. – С. 1. 196. Новинки. Ревізії й арешти // Діло. – 21 квітня 1928. – С. 3. 197. Репресії проти УСДП // Діло. – 31 липня 1924. – С. 3. 198. Справа репресій проти У.С.Д.П. та загальних масових ревізій і арештувань у Східній Галичині, Волині, Холмщині й Поліссю // Діло. – 18 лютого 1924. – С. 2. 199. За тюремними кратами // Діло. – 23 червня 1928. – С. 3. 200. "Сальнові методи" // Діло. – 21 квітня 1924. – С. 2. 201. У в'язницях будуть далі... // Діло – 25 травня 1924. – С. 4. 202. 1-ий травня у Львові // Діло. – 4 травня 1924. – С. 4. 203. Заболотівська трагедія // Діло – 4 червня 1924. – С. 2. 204. Криваве свято // Діло. – 3 травня 1928. – С. 1. 205. Кривавий день в Заболотіві // Діло. – 11 травня 1924. – С. 2–3. 206. Кривавий май у Заболотіві // Діло. – 8 травня 1924. – С. 1. 207. Новинки. Першотравневі арешти // Діло. – 30 квітня 1928. – С. 4. 208. Замкнення Дубенської "Просвіти" // Діло. – 6 березня 1928. – С. 3. 209. Ліквідація "Просвіт" на Волині // Діло. – 20 березня 1928. – С. 3. 210. Переслідування освітнього руху // Діло. – 11 квітня 1924. – С. 3. 211. Справа арештованих українських студентів // Діло. – 4 травня 1924. – С. 3. 212. Тюремщина // Діло. – 24 травня 1924. – С. 3–4. 213. Доля політичного в'язня // Діло. – 16 травня 1924. – С. 4. 214. Отверта телеграма до посла Тугута і його товаришів! // Діло. – 25 травня 1924. – С. 1. 215. Після трагічної події // Діло. – 11 березня 1924. – С. 1–2. 216. Після трагічної події // Діло. – 11 квітня 1924 р. – С. 2–3. 217. Після трагічної події // Діло. – 24 лютого 1924. – С. 1–2. 218. Після трагічної події // Діло. – 8 березня 1924. – С. 1–2. 219. Самогубство "політично підозрілої" // Діло. – 21 лютого 1924. – С. 1. 220. Таємна смерть в поліційних арештах в Бориславі // Діло. – 25 квітня 1924. – С. 4. 221. Бережанська Тюремщина // Діло. – 26 вересня 1924. – С. 4. 222. Голодівка в тюрмі // Діло. – 26 вересня 1924. – С. 5. 223. Голодівка політичних в'язнів // Діло. – 21 березня 1924. – С. 3. 224. Голодівка політичних в'язнів // Діло. – 23 березня 1924. – С. 2. 225. Голодівка політичних в'язнів // Діло. – 21 травня 1924. – С. 4. 226. Голодівка політичних в'язнів при вул. Баторія // Діло. – 13 березня 1924. – С. 8. 227. Кінець голодівки // Діло. – 15 березня 1924. – С. 3. 228. Амнестійний закон увійшов у життя // Діло. – 17 липня 1928. – С. 3. 229. Амнестія для політичних в'язнів // Діло. – 14 травня 1928. – С. 4. 230. Внесення послів ППС. Про амнестію для політ. в'язнів // Діло. – 1 квітня 1928. – С. 3. 231. За політичну амнестію // Діло. – 5 квітня 1928. – С. 1. 232. Нагле внесення Українського Клубу в справі амнестії для політичних в'язнів // Діло. – 2 квітня 1928. – С. 3. 233. 3 судової салі // Діло – 29 червня 1924. – С. 4. 234. 3 судової салі // Діло. – 5 жовтня 1924. – С. 4. 235. 3 судової салі // Діло. – 2 березня 1928. – С. 5. 236. 3 судової салі. Великий політичний процес у Львові // Діло – 4 червня 1924. – С. 4. 237. Новий політичний процес // Діло. – 24 листопада 1928. – С. 4–5. 238. Всеукраїнський Виконком. про Східну Галичину // Діло. – 29 квітня 1924. – С. 2. 239. Нова нота СРСР до Польщі // Діло – 29 травня 1924. – С. 3. 240. Польща і СРСР // Діло. – 1 серпня 1928. – С. 1. 241. В'язниці для політичних в'язнів // Свобода. – 28 серпня 1937. – С. 3. 242. 3 парляментської трибуни. Куца амнестія // Свобода. – 1 липня 1928. – С. 2. 243. Політична амнестія // Свобода. – 20 травня 1928. – С. 3. 244. Міжпартійний Секретаріат для акції за звільнення політичних в'язнів // Громадський голос. – 7 серпня 1926. – С. 1. 245. На паску для політичних в'язнів. Комітет опіки над політичними в'язнями // Громадський голос. – 31 березня 1923. – С. 2. 246. Політичні процеси і польська тюрма // Громадський голос. – 14 липня 1923. – С. 3. 247. Gabinet Paderewskiego w Polsce // Robotnik Śląski. – 17 stycznia 1919. – S. 4. 248. Galicya wschodnia – przyznana Polsce // Robotnik Śląski. – 1 stycznia 1920. – S. 2. 249. Nowa era // Robotnik Śląski. – 8 lutego 1919. – S. 1–2. 250. Piłsudski a bolszewizm // Robotnik Śląski. – 23 kwietnia 1919. – S. 3. 251. Przeciw wicherzom komunistów // Robotnik Śląski. – 14 marca 1919. – S. 4. 252. Sami siebie nie widzą // Robotnik Śląski. – 23 kwietnia 1919. – S. 1. 253. Uchwała Komitetu Wykonawczego P. P. S. D. // Robotnik Śląski. – 7 marca 1919. – S. 3. 254. Bondy W. Czy powracający z Rosji wojskowi Polacy będą pionierami

rewolucji w Polsce? / W. Bondy // Wiadomości Polskie. – 27 stycznia 1918. – S. 7–8. 255. Polski bolszewizm // Wiadomości Polskie. – 1918. – 31 marca. – S. 2–4. 256. Mowa Lenina // Dziennik Cieszyński. – 3 sierpnia 1920. – S. 3. 257. Naczelnik państwa o Niemcach i bolszewikach // Dziennik Cieszyński. – 25 października 1919. – S. 1. 258. Zajścia w Pińsku // Nowy czas. – 20 kwietnia 1919. – S. 4–5. 259. Dwóch komunistów na Wołyniu skazano na śmierć // Gwiazdka Cieszyńska. – 16 grudnia 1938 r. – S. 5. 260. Skazanie młodocianego Żyda komunisty // Gwiazdka Cieszyńska. – 6 maja 1938 r. – S. 5. 261. Kto podkopuje się pod Rzeczpospolitą? // Dziennik Śląska Cieszyńskiego. – 18 czerwca 1925. – S. 2. 262. Organizacja i stan więziennictwa w Polsce // Dziennik Śląska Cieszyńskiego. – 17 czerwca 1925. – S. 2. 263. Policja w Polsce // Gwiazdka Cieszyńska. – 21 marca 1930 r. – S. 5. 264. ublin. (Terorysta i organizator bojówek skazany na 6 lat więzienia.) // Dziennik Śląska Cieszyńskiego. – 22 lipca 1925. – S. 3. 265. Sensacyjny proces o bolszewizm // Dziennik Śląska Cieszyńskiego. – 10 czerwca 1925. – S. 1.

Владимир Мисько

**ПОЛИТИКА ПОЛЬШИ ОТНОСИТЕЛЬНО ЛЕВОРАДИКАЛЬНОГО ДВИЖЕНИЯ В
ЗАПАДНОЙ УКРАИНЕ (1918–1939 ГГ.): БАЗА ИСТОЧНИКОВ ИССЛЕДОВАНИЯ**

В статье проанализировано базу источников исследования политики Польши относительно леворадикального движения в Западной Украине на протяжении межвоенного периода.

Ключевые слова: леворадикальное движение, архивные документы, польская власть, политическая деятельность, периодика, коммунистические организации.

Volodymyr Misko

**THE POLICY OF POLAND ON LEFT RADICAL MOVEMENT IN WESTERN UKRAINE
(1918–1939): ANALYSIS OF THE SOURCES**

The article analyzes the base research sources of policy Poland relatively radical left movement in Western Ukraine during the interwar period.

Keywords: the radical left movement, archival documents, the Polish government, political activities, periodicals, communist organizations.